

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē araṇyakāṇḍē
॥ ēkōnaviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkōnaviṃśaḥ sargaḥ ॥

śūrpaṇakhātastadiyadurdaśāvṛttāntamākarṇya kupitēna
kharēṇa rāmādīnāṃ vadhāya caturdaśasahasrarākṣasānāṃ
prēṣaṇam

tāṃ tathā patitāṃ dṛṣṭvā
virūpāṃ śōṇitōkṣitām |
bhaginīm krōdhasantaptaḥ
kharah papraccha rākṣasaḥ || 3.19.1 ||

uttiṣṭha tāvadākhyāhi
pramōhaṃ jahi sambhramam |
vyaktamākhyāhi kēna tva -
mēvaṃrūpā virūpitā || 3.19.2 ||

kaḥ kṛṣṇasarpamāsīna -
māśīviṣamanāgasam |
tudatyabhisamāpanna -
maṅgulyagrēṇa līlayā || 3.19.3 ||

kālapāśaṃ samāsajya
kaṇṭhē mōhānna budhyatē |

yastvāmadya samāsādyā
pītavān viṣamuttamam || 3.19.4 ||

balavikramasampannā
kāmagā kāmarūpiṇī |
imāmavasthāṃ nītā tvaṃ
kēnāntakasamāgatā || 3.19.5 ||

dēvagandharvabhūtānā -
mr̥ṣīṇāṃ ca mahātmanām |
kō'yamēvaṃ mahāvīrya -
stvāṃ virūpāṃ cakāra ha || 3.19.6 ||

nahi paśyāmyahaṃ lōkē
yaḥ kuryānmama vipriyam |
amarēṣu sahasrākṣaṃ
mahēndraṃ pākaśāsanam || 3.19.7 ||

adyāhaṃ mārgaṇaiḥ prāṇā -
nādāsyē jīvitāntagaiḥ |
salilē kṣīramāsaktaṃ
niṣpibanniva sārasaḥ || 3.19.8 ||

nihatasya mayā saṅkhyē
śarasaṅkṛttamarmaṇaḥ |
saphēnaṃ rudhiraṃ kasya
mēdinī pātumicchati || 3.19.9 ||

kasya patrarathāḥ kāyā -
nmāṃsamutkr̥tya saṅgatāḥ |

prahr̥ṣṭā bhakṣayiṣyanti
 nihatasya mayā raṇē || 3.19.10 ||

taṃ na dēvā na gandharvā
 na piśācā na rākṣasāḥ |
 mayāpakṣṭaṃ kṛpaṇaṃ
 śaktāstrātuṃ mahāhavē || 3.19.11 ||

upalabhya śanaiḥ saṃjñāṃ
 taṃ mē śaṃsitumarhasi |
 yēna tvaṃ durvinītēna
 vanē vikramya nirjitā || 3.19.12 ||

iti bhrāturvacāḥ śrutvā
 kruddhasya ca viśēṣataḥ |
 tataḥ sūrpaṇakhā vākyam
 sabāṣpamidamabravīt || 3.19.13 ||

taruṇau rūpasampannau
 sukumārau mahābalau |
 puṇḍarikaviśālākṣau
 cīrakṣṇājinaṃbarau || 3.19.14 ||

phalamūlāśanau dāntau
 tāpasau brahmacāriṇau |
 putrau daśarathasyāstāṃ
 bhrātarau rāmalakṣmaṇau || 3.19.15 ||

gandharvarājapratimau
 pārthivavyaṅjanānvitau |

dēvau vā dānavāvētau
na tarkayitumutsahē || 3.19.16 ||

taruṇī rūpasampannā
sarvābharaṇabhūṣitā |
dṛṣṭā tatra mayā nārī
tayōrmadhyē sumadhyamā || 3.19.17 ||

tābhyāmubhābhyāṃ sambhūya
pramadāmadhikṛtya tām |
imāmavasthāṃ nītāhaṃ
yathānāthāsati tathā || 3.19.18 ||

tasyāścānrjuvṛttāyā -
stayōśca hatayōraham |
saphēnaṃ pātumicchāmi
rudhiraṃ raṇamūrdhani || 3.19.19 ||

ēṣa mē prathamah kāmah
kṛtastatra tvayā bhavēt |
tasyāstayōśca rudhiraṃ
pibēyamahamāhavē || 3.19.20 ||

iti tasyāṃ bruvāṇāyāṃ
caturdaśa mahābalān |
vyādidēśa kharaḥ kruddhō
rākṣasānantakōpamān || 3.19.21 ||

mānuṣau śastrasampannau
cīrakṛṣṇājīnāmbarau |

praviṣṭau daṇḍakāraṇyaṃ

ghōraṃ pramadayā saha || 3.19.22 ||

tau hatvā tāṃ ca durvṛttā -

mupāvartitumarhatha |

iyaṃ ca bhaginī tēṣāṃ

rudhiraṃ mama pāsyati || 3.19.23 ||

manōrathō'yamiṣṭō'syā

bhaginyā mama rākṣasāḥ |

śīghraṃ sampādyatāṃ gatvā

tau pramathya svatējasā || 3.19.24 ||

yuṣmābhirnihatau dṛṣṭvā

tāvubhau bhrātarau raṇē |

iyaṃ prahrṣṭā muditā

rudhiraṃ yudhi pāsyati || 3.19.25 ||

iti pratisamādiṣṭā

rākṣasāstē caturdaśa |

tatra jagmustayā sārdhaṃ

ghanā vātēritā iva || 3.19.26 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmīkīyē ādikāvyē

aranyakāṇḍe ēkōnaviṃśaḥ sargaḥ ||